

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-678/2017-11

Датум: 27. децембар 2017. године

Београд

Објављени текст садржи заштићене податке.
Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који
Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-678/2017-1, коју је поднело привредно друштво Venu d.o.o. Beograd, са седиштем у Београду, на адреси Кумодрашка 239, кога заступа пуномоћник адвокат Срђана Петронијевић из Моравчевић Војновић & Партнери ОАД, из Београда, ул. Добрачина бр. 15, дана 27. децембра 2017. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне непосредне контроле привредног друштва Venu d.o.o. Beograd, са седиштем у Београду, на адреси Кумодрашка 239, матични број 20373792, над привредним друштвом Inter Pharma d.o.o. Subotica, са седиштем у Суботици, на адреси Матије Гупца 14, матични број 20127791, а тиме и посредне контроле над Приватном здравственом установом Goodwill Aпотека, са седиштем у Суботици, на адреси Матка Вуковића 10, матични број 08900744, куповином 100% удела.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је привредно друштво Venu d.o.o. Beograd, са седиштем у Београду, на адреси Кумодрашка 239, у целости извршило своју обавезу плаћања прописаног износа за издавање овог решења дана 09. 11. 2017. године, уплатом износа од 2.971.797,50 РСД (словима: два милиона девет стот осамдесет једна хиљада седам стот деветдесет седам динара и педесет пара), на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља динарску противвредност износа од 25.000,00 евра (словима: двадесет пет хиљада евра) према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Образложење

Привредно друштво Venu d.o.o. Beograd, поднело је дана 27. 10. 2017. године преко пуномоћника пријаву концентрације која настаје стицањем појединачне непосредне контроле над привредним друштвом Inter Pharma d.o.o. Subotica, чиме стиче и посредну контролу над његовом зависном здравственом установом PZU Goodwill Aпотека из Суботице, са предлогом да Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) одобри трансакцију у скраћеном поступку. Прописани износ за издавање акта је уплаћен у целости.

По поднетим захтевима за одређивање мере заштите података у смислу чл. 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон), одлучено је посебним закључцима.

Одлучујући по поднетој пријави, председник Комисије је размотрио поднету пријаву са прилозима, као и допуне од 20. и 27. 11, од 08. 12. (која је достављена поштом и заведена у Комисији 11.12.2017. год.), као и од 19. 12. 2017. године, те је закључио да треба одлучити као у диспозитиву овог решења из разлога који ће даље бити образложени.

Увидом у достављену документацију, утврђено је да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом и са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016). Увидом у изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, овде учесника концентрације, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће.

Учесници концентрације

Подносилац пријаве и стицалац непосредне контроле, друштво *Beni d.o.o.* Београд (у даљем тексту: подносилац пријаве или *Beni*), регистровано је у Агенцији за привредне регистре (АПР) под матичним бројем 20373792, за „Делатност холдинг компанија“ шифра делатности 6420, (бивши назив *Pharmacity d.o.o.* чије је стицање од стране *Phoenix* групе одобрено решењем Комисије број 6/0-02-638/2013-6 од 12.11.2013.год.). Ради се о холдинг друштву, које је власник Здравствене установе апотека *Beni*, без пословних активности мимо држања овог удела. Послује у оквиру *Phoenix* групе, чије је матично друштво *Phoenix Pharmahandel GmbH & Co KG*, са седиштем на адреси *Pfingstweidstrassen10-12*, Манхајм, СР Немачка. *Phoenix* група је активна у трговини фармацеутских производа и медицинских средстава у преко 20 земаља широм Европе, односно у велепродаји, дистрибуцији и малопродаји тих производа. У сектору велепродаје управља са 153 дистрибутивна центра из којих снабдева апотеке и здравствене установе лековима и другим медицинским средствима. Покрива цели дистрибутивни ланац, пружањем услуга које укључују складиштење, транспорт и менаџмент производа. Група је активна у малопродаји са око 2000 сопствених апотека у више земаља Европе. У Србији врши дистрибуцију и малопродају целог спектра фармацеутских производа и то лекова за апотеке и крајње потрошаче, ОТС („over the counter“) асортиман који се може набавити без рецепта (лекови за алергије, јачање имунитета, биљни и хомеопатски лекови, против болова итд.), као и производе парафармацеутике као што су медицинска козметика, чајеви, креме за сунчање итд. Дистрибуира лекове и парафармацеутику домаћих и светских произвођача.

Phoenix група у Србији има следећа зависна друштва и здравствене установе: *Phoenix Pharma d.o.o.* Београд, матични број 07517807, делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646, бави се увозом регистрованих лекова, увозом за спровођење клиничких студија и увозом нерегистрованих лекова по посебним захтевима купаца уз одобрење надлежних институција; *Евгора Lek Pharma d.o.o.* Београд, матични број 17326937, делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646, пружа додатне услуге у вези са регистрацијом производа, обележавањем, логистичком подршком при клиничким испитивањима, маркетингом, услугама консигнационог складишта и набавком за веледругерије за болнички сектор; *Ino-pfarm d.o.o.* Београд, матични број 17345664, делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646; *transmed Транспорт d.o.o.* Београд, матични број 20916613, регистрована претежна

делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646, али се бави транспортом и доставом фармацеутских производа, и припада Phoenix групи преко немачког друштва transmed Transport GmbH, у чијем је 100% власништву; Phoenix IT Services d.o.o. Београд, матични број 17489046, делатност „Рачунарско програмирање“ шифра делатности 6201; Здравствена установа апотека Veni, промена назива бивше ЗУ Pharmacity одобрена решењем Привредног суда у Београду број 1Фи 540/14 од 04. 11. 2014. год., матични број 17571206; ЗУ апотеци Veni припојена је ЗУ апотека Viva B plus, што је одобрено решењем Комисије број 6/0-02-835/2015-5 од 06. јануара 2016. године; и Здравствена установа апотека Livsane (претходно име ЗУ Betty), са седиштем у Новом Саду, уписана у судски регистар под овим именом решењем Привредног суда у Новом Саду број Фи 46/2017. од 03. 03. 2017. год., матични број 08956391, при чему се претходно наведене здравствене установе апотеке претежно баве малопродајом лекова и других фармацеутских производа у специјализованим продавницама – апотекама. Поред тога, Phoenix група контролише и пословање дистрибуције фармацеутских производа на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, које обухвата све наведено у „Листи кључне имовине и уговора“ од 02. 11. 2015. год, и које је претходно било под контролом физичког лица Газменд Абрашија, држављанина Републике Србије, што је одобрено решењем Комисије број 6/0-02-901/2015-9 од 29. децембра 2015. године.

Сва друштва која послују у оквиру тзв. Phoenix групе, третирају се као један учесник на тржишту у смислу члана 5. Закона. У 2016. години, Phoenix група је у свету остварила приход од [...] евра, а у Србији [...] евра.

Циљно друштво је Inter Pharma d.o.o. Subotica (у даљем тексту: циљно друштво или Inter Pharma), матични број 20127791, делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646. Досадашњи чланови и сувласници удела су физичка лица Ференц Јојарт са 36,4% удела, Золтан Тамаш са 20,3%, Раде Банда са 13,3% и Хемофарм а.д. Вршац са 30% удела. Inter Pharma има 100% удела у Здравственој установи Goodwill апотека (у даљем тексту: циљна апотека или Goodwill Апотека), матични број 08900744, која се бави малопродајом лекова и других фармацеутских производа у специјализованим продавницама – апотекама. Има 138 регистрованих огранака (апотека), као и 5 потенцијалних, о чему ће више речи бити у делу Образложења о Релевантном тржишту. Досадашњи чланови друштва имају 10% или више удела или акција у другим учесницима на тржишту, који нису предмет ове трансакције. У 2016. години, Inter Pharma је остварила приход од 567 евра у Србији, док је Goodwill апотека остварила приход од [...] евра. У свету није остварен приход.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Акт о концентрацији је Уговор о купопродаји удела, закључен 06. 11 2017. год. којим подносилац пријаве купује 100% удела у циљном друштву, чиме стиче и 100% удела у Goodwill апотеци. Трансакција се реализује тако што ће [...] (напред наведени, у даљем тексту: продавац или продавци), након чега ће подносилац пријаве од њих купити 100% удела у циљном друштву, а тиме и 100% удела у Goodwill Апотеци. У допуни пријаве од 20. новембра 2017. године, наведено је да овај Уговор садржи одредбу [...].

У допуни пријаве од 08. 12. 2017, подносилац пријаве је навео да је [...].
Образлажући из којих разлога је уговорено да се [...], подносилац пријаве је навео следеће. [...]

Предметни наводи и образложење се односе на циљни ланац Goodwill Апотека, који ће након концентрације бити под контролом Вену, на планове за његово ширење и на околност да ове апотеке тренутно [...].

Актом о концентрацији предвиђено је [...].

[...]

Акт о концентрацији представља споразум и/или аранжман који је правни основ за успостављање контроле у смислу чл. 5. Закона. У том смислу, сви споразуми, права и обавезе којима се остварује главни циљ концентрације, као што су они који се односе на продају акција, удела или имовине предузећа, представљају саставни део концентрације. Поред тога, учесници концентрације могу да склапају друге споразуме који не чине саставни део концентрације али могу да ограниче слободу деловања учесника на тржишту (њихову и других). Закон не садржи одредбу којом би се посебно уредило питање тзв. споредних ограничења (ancillary restraints) већ их Комисија схвата и анализира у контексту других релевантних одредби Закона, уважавајући при том стандарде изнете у Обавештењу Комисије о неопходним ограничењима која се директно односе на концентрацију (“Commission Notice on restrictions directly related and necessary to concentrations“, Official Journal C56, 2005, у даљем тексту: Обавештење ЕК). У Обавештењу ЕК наведено је да, уколико такви споразуми садрже споредна ограничења, она су аутоматски обухваћена одлуком којом се предметна концентрација одобрава, под одређеним условима. Пре свега, тзв. споредна ограничења морају испуњавати критеријуме директног односа и неопходности, који су по својој природи објективни, а не само зато што их као таквим сматрају учесници концентрације.

[...]

Међутим, код одлучивања да ли је ограничење неопходно, осим природе ограничења, Комисија је морала да размотри да ли трајање истог и суштина не прелазе оно што је оправдано потребно за спровођење концентрације, и да ли уговорена ограничења објективно најмање ограничавају конкуренцију. [...]

Као разлог спровођења предметне трансакције, у пријави је наведено да овим Phoenix група [...]. Са друге стране, досадашњи сувласници циљног друштва, [...].

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. ст. 1. тач. 2. Закона.

Учесник на тржишту који стиче контролу, овде подносилац пријаве, има обавезу пријаве концентрације у смислу чл. 61. ст. 1. тач. 1. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника концентрације, који подаци су изнети претходно у тексту овог Образложења.

У тренутку подношења пријаве, дана 27. октобра 2017, уговор, који је акт о концентрацији, није био потписан, али је то учињено већ 06. 11 2017. год. па се може закључити да је пријава поднета у складу са чл. 63. ст. 1. тач. 1. Закона.

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац пријаве предлаже да се као релевантно тржиште производа одреди тржиште малопродаје фармацеутских производа и медицинских средстава. Полазећи од својстава, намене и цене предметног скупа роба/услуга, односно од делатности учесника концентрације и то и стицаоца контроле и циљног друштва, одређено је релевантно тржиште производа у конкретном случају. За оцену предметне концентрације, Комисија је одредила релевантно тржиште производа као тржиште дистрибуције и велепродаје и као тржиште малопродаје фармацеутских производа и медицинских средстава. Код оба тржишта, обухваћен је комплетан спектар фармацеутских производа, укључујући лекове/производе који се могу добити само уз рецепт лекара, производе који се могу слободно куповати (тзв. over the counter производи), производе који захтевају специјално складиштење и руковање (као што су аналгетици и запаљиви производи), као и медицинских средстава. ОТС производи представљају врсту фармацеутских препарата (медицинска средства и лекови) који се могу набавити без рецепта и углавном ублажавају најчешће тегобе: блаже болове, кашаљ, поремећаје варења и слично. Иако је претежна регистрована делатност циљног друштва Inter Pharme „Трговина на велико фармацеутским производима“ шифра делатности 4646, из података о приходима овог друштва (мање од 600 евра) произлази да оно не обавља ову делатност, али је у конкретном случају Комисија одредила као релевантно и тржиште дистрибуције и велепродаје због оцене вертикалних ефеката предметне концентрације.

Комисија је већ износила став по питању дистрибуције у својим одлукама, цитирајући и одлуке Европске комисије (ЕК). Дакле, код дефинисања релевантног тржишта производа у сектору дистрибуције фармацеутских производа, ЕК је анализирао врсту и палету производа које учесник на тржишту дистрибуира, те их класификује као full line или специјализоване short line дистрибутере, или произвођаче који врше директну дистрибуцију и паралелне увознике (нпр. COMP IV/M 1243 Alliance Unichem PLC/Safa Galenica SA, COMP M. 2432 Angelini/Phoenix/JV). У конкретном случају, имајући у виду пословне активности подносиоца пријаве, може се закључити да се ради о full line дистрибутеру. Ширина спектра производа је специфичност која издваја овај скуп услуга као посебно тржиште производа, при чему ови велетрговци морају имати дистрибутивне и складишне капацитете адекватне за све групе лекова без обзира на њихове појединачне карактеристике, што је дефинисано посебним прописима о стављању у промет лекова и медицинских средстава. Трговина на велико и трговина на мало представљају последње фазе у дистрибуцији робе, према класификацији делатности. Велетрговина, као продаја без прераде, обухвата продају трговцима на мало (у конкретном случају су то првенствено специјализоване продавнице – апотеке), трговачким и професионалним корисницима или установама или другим трговцима на велико. Дистрибуција/велепродаја подразумева преузимање производа у месту производње, њихов превоз одговарајућим возилима, складиштење у одговарајућем простору и испоруку купцу, ради даљег снабдевања крајњим корисницима.

У конкретном случају и за оцену предметне концентрације, даље сегментирање релевантног тржишта производа у односу на поједине категорије фармацеутских производа и медицинских средстава, није неопходно, имајући у виду да подносилац пријаве на veleпродајном тржишту, односно учесници концентрације на тржишту малопродаје, као и њихови конкуренти, продају цели асортиман/спектар ових производа, као и да је, када се ради о малопродаји, битан формат продаје (апотеке као специјализоване јединице).

Претходно у тексту овог Образложења било је речи о пословним активностима учесника концентрације као и о њиховом присуству на тржишту Србије. У допуну већ изнетог, РНОЕНИХ Група је присутна у читавом ланцу снабдевања фармацеутским производима. Преко свог друштва Phoenix Pharma, обавља veleпродају лекова и парафармацеутике домаћих и страних произвођача. Друштво врши увоз регистрованих лекова, лекова за спровођење клиничких студија и нерегистрованих лекова по посебним захтевима купаца и уз одобрење надлежних тела. Континуитет снабдевања и редовне испоруке су основни императив пословања, а асортиман производа покрива све терапеутске групе. Има три дистрибутивна центра и то у Београду (из кога снабдева преко 1500 апотека и болница на територији Београда и централне Србије), у Новом Саду (из кога снабдева преко 750 апотека и болница на територији Новог Сада и Војводине), и у Лесковцу (из кога снабдева преко 600 апотека и болница на територији Лесковца и јужне Србије).

РНОЕНИХ Група је присутна на тржишту малопродаје (од 2013. године) лекова и других фармацеутских производа и медицинских средстава на територији Републике Србије, и то кроз мрежу апотека ЗУ ВЕНУ и ЗУ ЛИВСАНЕ (која има само једну апотеку и галенску лабораторију). Циљна Goodwill Апотека обавља активности на тржишту малопродаје фармацеутских производа у специјализованим продавницама апотекама, преко ланца од 138 апотека, и [...]. Робне марке подносиоца пријаве у Србији су ВЕНУ и ЛИВСАНЕ, при чему се ВЕНУ производи продају само у ВЕНУ апотекама, а ЛИВСАНЕ производи су присутни и у апотекама које користе тзв. Betty маркетинг концепт.

Маркетинг клуб апотека „Betty“ је део Phoenix Pharmacy Partnership пројекта, и представља В2С (business to consumer) модел за апотеке на нашем тржишту, намењен крајњем потрошачу, који омогућава маркетиншко унапређење услуга апотека као и њихово пословање, уз подршку осталих сегмената компаније Phoenix. Препознатљивим визуелним решењима, промоцијом код крајњих потрошача, едукацијом менаџера и запослених, као и промоцијом сопственог брэнда „Betty“, овај концепт поставља одређене стандарде. Према наводима у пријави, прихватањем овог концепта, апотеке чланице унапређују своје услуге, али не представљају повезане учеснике са стицаоцем контроле у смислу чл. 5. Закона. У Србији тренутно има [...] апотека које користе овај маркетинг концепт у својим малопродајним објектима. Поред својих приватних робних марки (ВЕНУ и ЛИВСАНЕ), у ВЕНУ апотекама су доступни фармацеутски производи многих светских и домаћих произвођача, а најпродаванији производи су [...]. Током 2016. године, учешће прихода оствареног од veleпродаје апотекама које су обухваћене Betty концептом у укупном приходу од veleпродаје Phoenix Pharme је износило [...]%, а у 2017 (до сада) износи [...]%.

У вези релевантног географског тржишта, подносилац пријаве је изнео следеће аргументе. Са аспекта понуде фармацеутских производа на тржишту малопродаје, релевантно географско тржиште би требало дефинисати као национално, али са аспекта тражње, требало би га посматрати као локално. Наиме, фармацеутска делатност је строго регулисана посебним прописима и подлеже обавези прибављања законом прописаних дозвола ради стављања лекова у промет. Регулаторни оквир који се односи на малопродају фармацеутских производа

има националну димензију. Такође на националном нивоу је успостављен одговарајући број мрежа специјализованих продавница које продају исте категорије фармацеутских производа кроз мреже апотека успостављене на целокупној територији Републике Србије. Активности презентовања и промовисања врше се на националном нивоу. Са аспекта тражње, тржиште малопродаје фармацеутских производа се по својој природи сматра локалним тржиштем. Стога, подносилац пријаве, за потребе анализе предметне трансакције, предлаже да се у географском смислу тржиште малопродаје дефинише као национално, а затим и као локално тржиште, односно тржиште градова/општина у којима делатност обављају апотеке које представљају предмет преузимања.

Комисија је, у складу са чл. 6. ст. 3. у вези чл. 2. Закона, за оцену предметне концентрације, за тржиште малопродаје фармацеутских производа и медицинских средстава као географско тржиште дефинисала као национално, а у ужем смислу као територије градова/општина у којима су присутни учесници у концентрацији (и стицалац контроле и циљно друштво), и то територије градова/општина Алибунар, Бачка Топола, Бачки Петровац, Београд, Крагујевац, Ниш, Нови Сад, Кањижа, Крушевац, Пирот, Смедерево, Смедеревска Паланка, Сремска Митровица, Суботица, Врбас, Вршац и Зрењанин. За тржиште велепродаје и дистрибуције, као релевантно географско тржиште одређена је територија Републике Србије, с обзиром на исти регулаторни оквир и да стицалац контроле обавља своје пословне активности на територији целе Србије.

У допуни пријаве од 08. 12. 2017, подносилац пријаве је изнео процену укупне величине тржишта велепродаје и дистрибуције, и тржишних учешћа, према подацима АПР-а о пословним приходима друштава чија је шифра делатности 4646 (582 друштва су активна). У 2016. години, вредност овог тржишта била је [...] динара, а тржишно учешће Phoenix Pharme , /10-20%. Главни конкуренти су Farmalogist са /10-20% тржишног учешћа, Vega са /5-10%, PharmaSwiss (од 2011. године послује као део канадске корпорације Valeant) са /0-5%, Lekovit са /0-5%, ADOC са /0-5% учешћа и други. Из достављених података произлази да у претходном периоду 2014-2016, није било битних промена тржишних учешћа ни Phoenix Pharme ни главних конкурената. Поред тога, учесници на овом тржишту су и произвођачи лекова, који имају могућност да без посебне дозволе за промет лекова на велико, дистрибуирају лекове из свог производног програма, како правним лицима која врше промет лекова на велико, тако и апотекама, здравственим и ветеринарским установама и приватној пракси. На основу IMS комерцијалне базе података, у којој се прикупљају само подаци њима пријављених учесника, Phoenix Pharma има /20-30% тржишног учешћа на тржишту велепродаје и дистрибуције.

На основу података из финансијских извештаја учесника на тржишту и на основу расположивих IMS података, процењена укупна вредност тржишта малопродаје на националном нивоу у 2016. години, износила је [...] динара, тако да је према овом критеријуму, тржишно учешће BENU било /0-5%, а Goodwill Апотека /0-5%.

Процена величине тржишта и тржишних учешћа изнета је и према броју апотека и то закључно са стањем у јулу 2017. године, с обзиром да је тржиште малопродаје фармацеутским производима динамично, па подносилац пријаве сматра да су „најрепрезентативнији подаци“ они који су изнети. Према томе, у јулу 2017. године, у Србији је било [...] апотека, тржишно учешће BENU било је /0-5% (са 162 апотеке), као и Goodwill Апотека (са 138 апотека). Према овом критеријуму, изнета је и процена величине тржишта на локалном нивоу. На територији општине Алибунар има укупно [...] апотека, па је тржишно учешће BENU /10-20% (са 3 апотеке), а Goodwill Апотека /10-20% (са 2 апотеке). На територији општине Бачки Петровац

има укупно [...] апотека, тржишно учешће и BENU и Goodwill Апотека је по /5-10/% (по 1 апотека). На територији Београда има укупно [...] апотеке, тржишно учешће BENU је /5-10/% (са 50 апотека), а Goodwill Апотека критеријуму, тржишно учешће BENU било /0-5/%, а Goodwill Апотека /0-5/% (са 18 апотека). На територији Крагујевца има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /5-10/% (са 6 апотека), а Goodwill Апотека /0-5/% (са 3 апотеке). На територији Ниша има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /0-5/% (са 3 апотеке), а Goodwill Апотека /10-20/% (са 15 апотека). На територији Новог Сада има укупно [...] апотеке, па је тржишно учешће BENU /5-10/% (са 9 апотека), а Goodwill Апотека /5-10/% (са 9 апотека). На територији општине Кањижа има укупно [...] апотека, тржишно учешће и BENU и Goodwill Апотека је по /10-20/% (по 1 апотека). На територији Крушевца има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /10-20/% (са 4 апотеке), а Goodwill Апотека /5-10/% (3 апотеке). На територији Пирота има укупно [...] апотеке, па је тржишно учешће и BENU и Goodwill Апотека по /0-5/% (по 1 апотека). На територији Смедерева има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /10-20/% (са 5 апотека), а Goodwill Апотека /0-5/% (1 апотека) На територији Смедеревске Паланке има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /0-5/% (1 апотека), а Goodwill Апотека /5-10/% (са 2 апотеке). На територији Сремске Митровице има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /0-5/% (1 апотека), а Goodwill Апотека /5-10/% (са 3 апотеке). На територији Суботице има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /10-20/% (8 апотека), а Goodwill Апотека /10-20/% (са 11 апотеке). На територији Врбаса има укупно [...] апотека, тржишно учешће BENU је /5-10/% (1 апотека), као и Goodwill Апотека (1 апотека). На територији Вршца има укупно [...] апотеке, тржишно учешће BENU је /5-10/% (1 апотека), а Goodwill Апотека /10-20/% (са 3 апотеке). На територији Зрењанина има укупно [...] апотеке па је тржишно учешће и BENU и Goodwill Апотека по /5-10/% (по 4 апотеке). Goodwill Апотека је у Ћуприји (где нема преклапања) закључио [...] апотеке, тако да ће његово тржишно учешће бити /30-40%. У Медвеђи отвара 1 апотеку, с тим што до сада учесници концентрације нису били присутни.

У пријави су наведени подаци о главним конкурентима на утврђеним релевантним географским тржиштима и њиховим тржишним уделима. На свим локалним тржиштима присутан је велики број малих апотека које стварају јак конкурентски притисак. У појединим општинама, локалне апотеке имају значајна тржишна учешћа, па чак и лидерску позицију (нпр. у Сремској Митровици, ЗУ Дан има /10-20/% тржишног учешћа). Осим апотека које имају само локално присуство, на тржишту су присутни и ланци апотека, међу којима се, као кључни конкуренти, издвајају апотеке у власништву државе и ЗУ Lilly Drogerie, са својом развијеним мрежама на националном нивоу. Примера ради, у Београду, где послују [...] апотеке, Апотека Београд има /10-20/% тржишног учешћа (128 апотека), Lilly Drogerie /5-10/% (78 апотека), по /0-5/% учешћа имају ЗУ Фарманеа (32 апотеке), ЗУ Оаза здравља (32 апотеке) и ЗУ Јулија Pharm (29 апотека), док остале апотеке имају око /50-60/% учешћа. У Нишу, где послује [...] апотека, Апотека Ниш има /10-20/% тржишног учешћа (26 апотека), ЗУ Фармакоп /5-10/% (9 апотека), ЗУ Вива /5-10/% (7 апотека), Lilly Drogerie /0-5/% са 6, док остале апотеке имају око /50-60/% учешћа. У Новом Саду, где послују [...] апотеке, Апотека Нови Сад има /10-20/% тржишног учешћа (31 апотека), ЗУ Јанковић /10-20/% (29 апотека), ЗУ Биљана Л /0-5/% (8 апотека), Lilly Drogerie /0-5/% (са 8 апотека), док остале апотеке имају око /50-60/% учешћа. Од 2017. године појављује се још један значајан конкурент (AsterFarm) у виду међународног ланца апотека, који послује под брендом Dr Max, и сада има око 90 апотека у Србији.

Оцена ефеката концентрације

Из утврђеног чињеничног стања произлази да се ради о концентрацији, чијим спровођењем ће доћи до хоризонталних и вертикалних ефеката.

На утврђеним тржиштима малопродаје, долази до хоризонталног преклапања. На националном нивоу, према вредности продаје као критеријуму, тржишно учешће BENU било је /0-5%, а Goodwill Апотека /0-5%. Подносилац пријаве није доставио податке према критеријуму вредности продаје за локална тржишта, а изјашњавајући се у погледу општине Бачка Топола, навео је да не постоје поуздани подаци о величини овако уско одређеног тржишта, а на основу финансијских извештаја није могуће утврдити приходе појединачних апотека, нарочито за апотеке националних ланаца. Према броју апотека, на националном нивоу тржишно учешће оба учесника концентрације било је по /0-5%, тако да ће збирно бити /5-10%. О тржишним учешћима учесника у концентрацији пре и након спровођења концентрације, као и њихових главних конкурената, већ је детаљно било речи у тексту овог Образложења, па се као закључак изводи следеће. У највећем броју случајева, збирно тржишно учешће је /10-20%, а само у Алибунару и Суботици /20-30%. Са изузетком Бачке Тополе, анализом ових тржишта, Комисија је закључила да се ради о тржиштима са повољном структуром коју карактерише значајан број конкурената, како малих локалних апотека, тако и националних ланаца апотека (Lilly Drogerie, Dr. Max). Ланац апотека у власништву државе задржава лидерску позицију у готово свим градовима појединачно, а и на националном нивоу. Може се рећи да се ради о динамичним тржиштима, јер се континуирано отварају и нове апотеке (нарочито локалног карактера), које подижу конкурентски притисак. Из свега наведеног, може се закључити да на релевантним тржиштима малопродаје, спровођењем предметне концентрације неће доћи до битне промене структуре ових тржишта, односно до негативних ефеката, хоризонтално посматрано.

На територији општине Бачка Топола, укупно има 16 апотека, тржишно учешће BENU је 13% (са 2 апотеке), а Goodwill Апотеке 50% (са 8 апотека). Општина Бачка Топола има укупну површину око 600 квадратних километара, а у саставу се налазе 23 насељена места. Goodwill Апотека има 3 апотеке у градском језгру, и по једну у следећим насељима: Стара Моравица (где постоји још једна апотека ЗУ Фарма ел), Бајша, Гунарош, Ново Орахово и Пачир, у којима нема других апотека, а у којима постоје само здравствене амбуланте. За апотеке ових околних насељених места (најближа граду је Бајша 5 км), концентрација неће имати негативне ефекте, јер BENU није присутна, те не долази до хоризонталног преклапања. До оволиког броја апотека дошло се из разлога што је Goodwill стекао локације државних апотека, по основу уговора о закупу са општином Бачка Топола (чак 7 од укупно 8 апотека). Такође, приватне апотеке се не отварају у селима, јер њихово пословање није профитабилно. Комерцијална исплативост апотека зависи од броја становника које апотека снабдева лековима. Стандард у европским земљама је апотека на 4000 становника, док стечене локације у насељеним местима покривају углавном око 2000 становника, што је значајно испод европских стандарда у погледу исплативости апотека, нарочито ако се има у виду и њихово радно време само радним данима и у једној смени, као и проналажење адекватног кадра, што отежава профитабилност и рад. Из наведеног се може закључити да тржишно учешће Goodwill Апотеке не произлази из природе тржишта и њихове конкурентности, већ из захтева да се обезбеди равномерна снабдевеност лековима свих становника општине као и боља опремљеност апотека које нису профитабилне. До хоризонталног преклапања долази само у градском језгру, где постоји укупно 10 апотека, од тога 2 BENU и 3 Goodwill Апотеке. Конкуренти су 2 апотеке Farmamed и по једна апотека Lilly Drogerie, Medipharma и једна апотека ланца Zegin. Без обзира што је заједничко тржишно учешће 50% у градском језгру,

постоји јак конкурентски притисак, с обзиром на присуство још четири конкурента. Осам од десет апотека су веома близу једна друге, готово све у истој улици, тако да међусобно конкуришу једна другој, и купац има све информације о цени и квалитету, те у случају неодговарајуће понуде, може да оде у суседну апотеку. У општини Бачка Топола у 2016. години, BENU апотеке су оствариле приход од [...] динара, а Goodwill Апотеке [...] динара. У 2017. години, BENU апотеке су оствариле приход од [...] динара, а Goodwill Апотеке [...] динара, од тога у граду износ од [...] динара (BENU има апотеке само у граду, не и у околним местима).

Комисија је посебно ценила Изјаву Venu d.o.o. достављену 19. децембра 2017. године, којом [...].

На релевантном тржишту дистрибуције и велепродаје не долази до хоризонталног преклапања, што је претходно већ образложено. Комисија је на основу изнетог чињеничног стања у пријави и њеним допунама, ценила и потенцијалне вертикалне ефекте. Иако је вероватно да може доћи до промене у вредности набавки циљног ланца апотека од других добављача (а у корист Phoenix Pharme), Комисија не може да закључи да ће се предметном концентрацијом „затворити“ приступ малопродајном тржишту. Имајући у виду тржишна учешћа учесника концентрације, како на велепродајном тако и на малопродајном тржишту на националном нивоу (претходно наведена у тексту), структуру ових тржишта и број учесника односно конкурената на оба тржишта и њихову тржишну снагу, оличену пре свега у тржишним учешћима (претходно наведено у тексту), околност да произвођачи лекова могу без посебне дозволе да врше промет лекова на велико, као и динамику тржишта малопродаје, Комисија је закључила да пословање учесника концентрације на овим вертикално повезаним тржиштима након спровођења концентрације, не условљава њихово затварање за друге стварне и/или потенцијалне конкуренте. Закључак би остао непромењен, чак и када би, поред збирног тржишног учешћа учесника концентрације од /5-10/% на малопродајном националном тржишту, узели у обзир број апотека обухваћених Betty концептом ([...]), што је око /10-20/% тржишног учешћа.

Комисија је узела у обзир и наводе подносиоца пријаве из допуне од 11. 12. 2017, да трансакција неће довести до јачања Phoenix Pharme као његовог повезаног друштва које послује на тржишту велепродаје. Наиме, Venu набавља производе од Phoenix-а исто као и било који други купац, јер су услови пословања и комерцијална политика Phoenix-а транспарентни и урађени у складу са позитивним прописима. Промет лекова је у значајној мери регулисан Законом о лековима и медицинским средствима, и подзаконским актима, и апотеке су у обавези да имају одређене лекове који се налазе на листама лекова. У том смислу, не постоји ланац апотека или појединачна апотека, која има један извор снабдевања, јер у том случају не би могла да испуни обавезу у погледу обавезног асортимана. У погледу фармацеутских производа и медицинских средстава ван обавезног асортимана, ради се о слободном тржишту, на коме постоји интензивна конкуренција. Осим тога, фармацеутски сектор карактерише велика заступљеност јавних набавки.

Подносилац пријаве је навео да ће предметна концентрација имати позитивне ефекте, који се огледају у унапређењу здравствене услуге кроз следеће: значајна улагања у развој запослених, како би саветодавна услуга била на највишем нивоу; инфраструктурна улагања у објекте којима ће се допринети да производи буду складиштени и чувани у складу са стандардизованим условима; као и широк асортиман и континуирана доступност потребних производа захваљујући финансијској стабилности.

Имајући у виду све напред наведено, као и друге наводе у пријави, закључено је да су испуњени услови дозвољености концентрације из чл. 19. Закона. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке овог решења.

Одлука у ставу другом донета је применом чл. 65. ст. 5. Закона као и чл. 2. ст. 1. тач. 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић